

Dones i literatura | Blog Escola de Llibreria

Murià, Anna; Russell, Elizabeth; Oliver, Maria-Antònia [et al.]. *Les dones i la literatura catalana*. Introd., Georgina Monge. La Selva del Camp: Peu de Mosca, 2022. 133 p. ISBN 978-84-124997-4-2. 13 €. Disponible també en línia a: <http://diposit.ub.edu/dspace/handle/2445/150540>. ISBN 978-84-124997-4-2. 13 €.

En un llibre que reproduïx l'edició que l'any 1984 del segle passat en va fer l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona, l'editorial Peu de Mosca acaba de posar a les mans del públic del nostre segle, ja en la segona dècada, *Les dones i la literatura catalana*. Introdueix aquesta publicació Georgina Monge, que, malgrat els avenços, constata l'actualitat de dos temes centrals: Les dones fan una literatura específica, una literatura de dones? La literatura escrita per dones és prou valorada? Visible ho és, sens dubte, no com en altres temps. Però la valoració de l'obra literària escrita per dones encara pateix de no pocs prejudicis. El debat, doncs, és lluny de cloure's, i llibres com *Les dones i la literatura catalana* poden contribuir a una discussió intel·lectual encara necessària.

Els primers anys vuitanta del segle passat van ser molt prolífics en revisions del món que aquí, a casa nostra, ja s'havia obert amb l'empenta de l'encara no prou reivindicada generació dels anys setanta, a la qual pertanyen les escriptores que, convocades per l'Institut de Ciències de l'Educació, van oferir les seves reflexions sobre un tema que les atenyia directament: dona i literatura. Així, encapçalat per un pròleg que es va demanar a una escriptora veterana: Anna Murià, a *Les dones i la literatura catalana* hi podem llegir les interessantíssimes conferències d'Elizabeth Russell, Maria-Antònia Oliver, Maria-Mercè Marçal, Carme Riera i Margarida Aritzeta. Totes coincideixen en una idea que cau pel seu propi pes: en tant que una activitat creativa, la literatura conté la imaginació i el talent de qui escriu, tant si és un home com si és una dona, si bé és cert que aquest talent i aquesta imaginació poc es pot conrear, desenvolupar, si la dona està absorbida per la cria dels fills, la feina, l'ordre de la casa i sense aquell espai propi que tant va reivindicar Virginia Woolf, i que encara cal observar com a necessari, ja que no és una cosa normal en la vida de tantes escriptores.

El debat feminista d'aquells anys setanta i vuitanta va contribuir a modificar si més no la concepció de la literatura escrita per dones en el nostre àmbit literari, que és on tenim el cap, el cor i els peus. De manera genèrica, però, s'ha parlat mai de literatura d'homes? És evident que mai no es va fer enlloc ni es fa aquesta distinció. La dona, doncs, és sempre l'altra i cal que deixi de ser-ho per ser ella i res més, o, en tot cas, que l'altre també sigui considerat com a altre de la dona, i aquí ja hi poso un pensament de la meua collita, sorgit precisament de la lectura de *Les dones i la literatura catalana*.

Vet aquí l'interès i actualitat que té aquesta publicació que d'entrada encara es pregunta si existeix la literatura de dones perquè la pregunta encara es respira a l'aire. Tot seguit es despleguen els discursos fruit de la reflexió d'escriptores en actiu i, per tant, protagonistes d'una tasca que si té un color és el color de cada personalitat creativa, que això és el que compta i el que fa créixer l'arbre de la literatura.

Ara bé, i poso el dit a la nafra d'un aspecte gens negligible: la constatació que les dones no som gaire llegides pels homes. Sembla que el patriarcat, aquest règim universal de domini i forma d'enfocar la vida tan esmentat en les pàgines de *Les dones i la literatura catalana*, encara colonitza la ment de tants homes, potser a pesar seu perquè molts no ho voldrien. No descobreixo res, i al llibre se'n parla, si afirmo que les dones som grans lectores, aquest llibre, doncs, serà ben llegit.

La invitació a explorar aquest conjunt de conferències que van al moll de l'os d'una qüestió que més enllà del personal és eminentment cultural, l'adreço en especial als homes, però sobretot als crítics que ja s'haurien d'haver tret de sobre una pell que encara posa un vel en la seva visió de la literatura escrita per dones i això afecta la seva valoració justa en el conjunt.

[Teresa Costa-Gramunt](#)

Esriptora i dissenyadora especialitzada en exlibris